

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. november 23.
(OR. en)

15322/23

JEUN 258
SOC 761
SAN 653
EDUC 432

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Címzett: a delegációk

Tárgy: A Tanács és a tagállamok kormányainak képviselői által elfogadott következtetések az Európai Unióban élő fiatalok mentális egészségének átfogó megközelítéséről

---

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fent említett tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács (Oktatás, Ifjúság, Kultúra és Sport) a 2023. november 23-i ülésén jóváhagyott.

A Tanács és a tagállamok kormányainak képviselői által elfogadott következtetések az Európai Unióban élő fiatalok mentális egészségének átfogó megközelítéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA ÉS A TAGÁLLAMOK KORMÁNYAINAK A TANÁCS KERETÉBEN ÜLÉSEZŐ KÉPVISELŐI

EMLÉKEZTETVE ARRA, HOGY:

1. a mentális egészséghez való jog összefügg az Európai Unió Alapjogi Chartájának 1. cikkében rögzített, az emberi méltósághoz való joggal, a Charta 3. cikkében foglalt, a személyi sérthetlenséghez való joggal, beleértve a szellemi sérthetlenséget is, valamint a 35. cikkében foglalt, az egészségügyi ellátáshoz való joggal. Az uniós Szerződések – konkrétan az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 168. cikke és az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkének (1) bekezdése – kifejezetten támogatási hatásköröket ruháznak az uniós intézményekre a mentális egészségügyi problémák kérdésének kezelése érdekében. Emellett az EUMSZ 153. cikkének (1) bekezdése hallgatólagosan ruház hatásköröket az uniós intézményekre a munkavállalók egészsége területén;
2. az Egészségügyi Világszervezet (WHO) meghatározásában a mentális egészség „a mentális jóllét olyan állapota, amely lehetővé teszi az emberek számára, hogy megbirkózzanak az életben előforduló stresszhelyzetekkel, kibontakoztassák képességeiket, jól tanuljanak és dolgozzanak, és hozzájáruljanak közösségükhöz”¹. A mentális egészség nyomon követése a 3. fenntartható fejlődési cél 3.4. alcéljának elérésére irányuló erőfeszítések részét képezi²;

---

¹ Egészségügyi Világszervezet, WHO-tájékoztatók, Mental health: strengthening our response („Mentális egészség: határozottabb válaszlépések”), 2022.

² ENSZ, fenntartható fejlődési célok, 3. fenntartható fejlődési cél, 3.4. alcél: „A nem fertőző betegségek okozta korai halálozás egyharmaddal történő csökkentése 2030-ig megelőzés és kezelés révén, valamint a mentális egészség és jóllét előmozdítása”.

3. az 5. európai ifjúsági cél³ – azaz a mentális jóllét javítása és a mentális egészségügyi problémák megőrzésének megszüntetése, ezáltal valamennyi fiatal társadalmi befogadásának előmozdítása – értelmében különös hangsúlyt kell fektetni a megelőző intézkedésekre, az inkluzív interszekcionális megközelítés kidolgozására és a megőrzés elleni küzdelemre. Emellett a 3. európai ifjúsági cél előmozdítja valamennyi fiatal társadalmi befogadását, a 9. európai ifjúsági cél pedig a fiatalok demokratikus részvételének és autonómiájának erősítésére hivatott;

ELISMERVE, HOGY:

4. társadalmainkat megrázta a Covid19-világjárvány, Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és az általa előidézett élelmiszer- és energiaválság, valamint az inflációs válság és a klímaválság, amelyek mindegyike felerősítette és továbbra is fokozza a fiatalokra nehezedő társadalmi stresszt, és még nyilvánvalóbbá teszi a már korábban is létező egyenlőtlenségeket. Ezek az egymást követő válságok különböző mértékben hatottak a fiatalok egyes csoportjaira, de a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportokat aránytalanul érintették. Az is világossá vált, hogy a kevesebb lehetőséggel rendelkező fiatalok nem részesülnek egyenlő mértékben az olyan emberi jogokból, mint például az oktatáshoz, a foglalkoztatáshoz, a lakhatáshoz⁴ és az egészségügyi ellátáshoz való jog. Az olyan tényezők, mint a mentális és fizikai egészség, az élet-, a munka- és a lakhatási körülmények, a formális, nem formális és informális tanuláshoz való hozzáférés, a munkalehetőségek és a szabadidős tevékenységek, köztük a testmozgás és a sporttevékenységek, valamint a társadalmi kapcsolatok mind elengedhetetlenek a fiatalok rezilienciájához. Az elmúlt évek rendkívül kedvezőtlenül hatottak a fiatalok mentális egészségére az EU-ban, és ez rontotta az általános jóllétüket⁵;

---

³ Az Európai Unió Tanácsa és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott állásfoglalás az ifjúságpolitika terén folytatott európai együttműködés keretéről: A 2019 és 2027 közötti időszakra szóló uniós ifjúsági stratégia, HL C 456., 2018.12.18., 1. o.

⁴ Az Eurostat 2020-as adatai szerint a fiatalok körében minden uniós tagállamban sokkal magasabb volt a lakáskörülmények tekintetében súlyosan depriváltak aránya, mint a teljes lakosság esetében.

⁵ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a mentális egészség átfogó megközelítéséről, COM(2023) 298 final.

5. az Egészségügyi Mérési és Értékelési Intézet (IHME) által közzétett becsült adatok⁶ szerint 2019-ben az EU-ban minden hat fiatalból több mint egy – összesen több mint 14 millió – szenvedett valamilyen mentális zavarban (a 15 és 29 év közöttiek 17,4 %-a). A Covid19-világjárvány idején számos uniós országban több mint kétszeresére nőtt a magukon a depresszió tüneteit észlelő fiatalok aránya, és a helyzet különösen súlyos volt a nők és a hátrányos társadalmi-gazdasági háttérrel rendelkező fiatalok körében;
6. a „Health at a Glance: Europe”⁷ 2022-es kiadása szerint majdnem minden második európai fiatal (49 %) arról számolt be, hogy 2022-ben nem részesült megfelelő mentális egészségügyi ellátásban (2021-ben 53 %), míg a felnőtt lakosságnál ez az arány 23 % volt. A jelentés kiemeli, hogy a fiatalok mentális egészsége terén fennálló – többek között nemek szerinti – egyenlőtlenségek a Covid19-világjárvány idején is fennmaradtak, sőt egyes esetekben még nőttek is. Emellett az európai fiatalok körében jelenleg az öngyilkosság a második leggyakoribb halálok;
7. az Eurofound „Living, Working and COVID-19” című tanulmányából⁸ származó adatok azt mutatják, hogy azok a 18 és 29 év közötti fiatalok, akik otthoni pénzügyi nehézségekkel küzdöttek, lényegesen nagyobb valószínűséggel néztek szembe a depresszió kockázatával a világjárvány során. Az EU-ban a pénzügyi nehézségekről beszámoló fiataloknak átlagosan a kétharmadáról (67 %) lehetett úgy tekinteni, hogy ki volt téve a depresszió kockázatának a világjárvány idején, míg a pénzügyi nehézségekkel nem küzdő fiataloknak ez valamivel kevesebb mint a feléről (45 %) mondható el;

---

⁶ Egészségügyi Mérési és Értékelési Intézet (IHME), Global Health Data Exchange („Globális egészségügyi adatok cseréje”) (GHDx), 2020.

⁷ OECD és Európai Unió: Health at a Glance: Europe 2022, State of Health in the EU Cycle („Egészségügyi pillanatkép: Európa, 2022, Egészségügyi helyzet az uniós ciklusban”), OECD Publishing, Párizs, 2022.

⁸ Eurofound: Living, working and COVID-19 dataset („Élet-, munka- és Covid19-adatok”), 2021.

8. a magányról készült 2022-es uniós felmérés⁹ szerint a fiatalok között sokkal több a magányos, mint az idősebb generációkon belül. Bár a Covid19-világjárvány következtében kétségtelenül nőtt a magányos fiatalok száma, a Közös Kutatóközpont korábbi munkája szerint már 2016 és 2020 tavasza között is több mint kétszeresére emelkedett a magukat magányosnak érző, 18 és 25 év közötti fiatalok száma;

FIGYELEMBE VÉVE, HOGY:

9. az Európai Bizottság közlemény¹⁰ fogadott el a mentális egészség átfogó megközelítéséről. A Bizottság a közleményében felszólítja a tagállamokat, hogy mozdítsanak elő egy olyan átfogó és a megelőzésre összpontosító megközelítést, amely népegészségügyi kérdésként integrálja a mentális egészséget az összes uniós szakpolitikába, határozott célként tűzi ki az életminőség javítását, foglalkozik a meghatározó tényezőkkel és a több területet érintő kérdésekkel a kiszolgáltatott helyzetben lévő különböző csoportok sajátos igényeinek kielégítése érdekében, és konkrétan kitér a mentális egészségügyi problémák e csoportok – köztük a fiatalok – körében való előfordulási gyakoriságára. Számos kiemelt kezdeményezés irányul a gyermekek és a fiatalok egészségére, átfogóan kezelve mind a mentális, mind pedig a fizikai egészség kérdését. Az említett közlemény szerint minden uniós polgárnak joga van a megfelelő és tényleges megelőzéshez. Az ifjúsági munka különösen fontos szerepet játszik a fiatalok jóllétének előmozdításában és a mentális egészségügyi problémák megelőzésében;

---

⁹ Casabianca, E.J., Nurminen, M., Interventions to reduce loneliness among youth („A fiatalok magányosságát enyhítő intézkedések”), az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2022, doi:10.2760/793941, JRC129905.

¹⁰ Lásd az 5. lábjegyzetet.

10. a mentális egészséget meghatározó tényezők kölcsönhatásban vannak a társadalomban fellelhető egyenlőtlenségekkel, így egyes személyek jobban ki vannak téve a nem megfelelő mentális egészség kockázatának, mint mások. Emellett az erőszak, a gyűlölet és a megkülönböztetés is ronthatja a mentális egészségi állapotot, tehát a társadalmainkon belüli egyenlőség előmozdítása alapvető megelőző intézkedésnek számít e kihívások kezelése terén;
11. az „Ifjúság és demokrácia az ifjúság európai évében (2022)” című Eurobarométer felmérés¹¹ megállapította, hogy a fiatalok véleménye szerint az ifjúság európai évének legfontosabb kiemelt témája – az éghajlatváltozás mellett – a mentális és fizikai egészség javítása és a jóllét (mindkettőt a megkérdezettek 34 %-a jelölte meg a legfőbb prioritásként). Emellett az Eurobarométer adatai azt mutatják, hogy a béke megőrzése után a fiatalok második legfontosabb elvárása az EU-val szemben a munkalehetőségek számának növelése;
12. az ifjúság európai éve többek között a fiatalok pozitív életszemléletének helyreállítására összpontosított, és az év során a fiatalok mentális egészségét és jóllétét támogató tevékenységekre is sor került. Az év zárókonferenciáján az ifjúsági résztvevők, a politikai döntéshozók és az érdekelt felek a „Tiéd a jövő” („Claim the Future”) témakörben azt szorgalmazták, hogy kapjon nagyobb figyelmet a megelőző egészségügy, valamint a mentális egészségügyi problémák és a magány elleni küzdelem;

---

¹¹ Eurobarométer gyorsfelmérés [2282/FL502], Ifjúság és demokrácia az ifjúság európai évében, 2022. május.

13. a rendszeres testmozgás és a sport, valamint a kulturális tevékenységekben való részvétel javíthatja a fiatalok általános egészségi állapotát és jóllétét, ami jelentős rövid és hosszú távú előnyökkel jár a mentális egészség szempontjából. Bizonyított tény¹², hogy az emberek az életkor előrehaladtával egyre kevesebbet mozognak, ezért alapvetően fontos, hogy a fiatalok elsajátítsák azokat az alapvető ismereteket és magatartásformákat, amelyek segítségével egész életük során önállóan fenntarthatnak egy aktív és egészséges életmódot;
14. a gazdasági instabilitással, a munkahelyek bizonytalanságával vagy az erősödő ökológiai szorongással kapcsolatban a fiatalok által megnevezett fő aggályok mentális egészségügyi problémákat idéznek elő, amelyek nem tulajdoníthatók kizárólag kóros folyamatoknak. A gyermekek és a fiatalok 75 %-a „fél” a jövőre gondolni¹³. A Covid19-világjárvány a politikai napirend élére tűzte a népegészségügyet. Az elmúlt évek társadalmi-gazdasági és egészségügyi válságának tanulsága az, hogy a többdimenziós társadalmi problémákat csak horizontális megközelítéssel lehet kezelni;

---

¹² Eurobarométer tematikus felmérés, 525, Sport és testmozgás, 2022. szeptember.

¹³ Caroline Hickman, Elizabeth Marks, Panu Pihkala, Susan Clayton, R Eric Lewandowski, Elouise E Mayall, Britt Wray, Catriona Mellor, Lise van Susteren, Climate anxiety in children and young people and their beliefs about government responses to climate change: a global survey („A gyermekek és fiatalok klímaszorongása és az éghajlatváltozásra adott kormányzati válasszal kapcsolatos gondolataik: globális felmérés”), The Lancet Planetary Health, 5. kötet, 12. szám, 2021. december, e863–e873. o.

15. a nemzetközi szervezetek, például a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) rámutatnak a fiatalok mentális egészségének védelmére és gondozására vonatkozó multiszektoriális megközelítés alkalmazásának fontosságára, kijelentve, hogy „a jó mentális egészség védelmét szolgáló számos tényező túlmutat azokon a mentális egészségügyi rendszereken vagy programokon, amelyeket kifejezetten a mentális egészség megerősítésére vagy védelmére hoztak létre. A társadalmi, gazdasági és kulturális tényezők – mint például a foglalkoztatási helyzet, a jövedelem, a fizikai egészség, a gyermek- és a serdülőkorban szerzett tapasztalatok – mind jelentős hatást gyakorolnak a mentális egészségre az egész élet során”¹⁴. Emellett a fent említett, 2021. évi Eurofound-jelentés¹⁵ megállapította, hogy a mentális jóllét (amely a világvárvány kezdete óta minden korcsoportban elérte a legalacsonyabb szintjét) azok esetében romlott a legnagyobb mértékben, akik elvesztették a munkahelyüket;
16. a munkahelyi bizonytalanság, a bizonytalan munkakörülmények és a munkanélküliség a mentális egészség fontos társadalmi-gazdasági meghatározó tényezői. Gazdasági, szociális és népegészségügyi politikai prioritásként kell kezelni a fiatalok felnőtté válásának, valamint a munkahely megtalálásának és megtartásának a támogatását. A munkáltatók fontos szerepet játszanak a munkahelyi pszichoszociális kockázatok kezelésében, hogy ezáltal megelőzzék munkavállalóik – köztük a fiatal munkavállalók – mentális egészségére gyakorolt esetleges negatív hatásokat;

---

¹⁴ OECD: A New Benchmark for Mental Health Systems: Tackling the Social and Economic Costs of Mental Ill-Health („A mentális egészségügyi rendszerek új referenciamutatója: a rossz mentális egészségi állapot társadalmi és gazdasági költségeinek kezelése”), OECD Publishing, Párizs, 162. o., 2021.

¹⁵ Eurofound: Living, working and COVID-19 dataset („Élet-, munka- és Covid19-adatok”), 2021.

17. az Európai Bizottság elfogadta a „Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé” című közleményt¹⁶, amely szerint különös figyelmet kell fordítani a vidéki és távoli területeken élő fiatalokra, akiknek mentális egészségi állapota és ellátási szükségletei eltérhetnek a városi térségekben élő társaikétól. A vidéki, a távoli, a perem- és a kevésbé fejlett területeken, valamint a legkülső régiókban élő fiatalok sajátos életkörülményei miatt, amelyek például a közszolgáltatások bizonytalan voltából és hiányosságaiból, az elszigeteltségből, a korlátozott munkalehetőségekből és a nehéz munkakörülményekből¹⁷ erednek, amelyek kedvezőtlenül befolyásolhatják a mentális egészséget, a bizonyítékok elemzése alapján egyedi intézkedéseket kell hozni e fiatalok számára. Az Eurostat szerint¹⁸ az EU vidéki területein a városi területekhez képest magasabb a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő (NEET) 18–24 éves fiatalok aránya. A bizonytalanság e fokához – amely már önmagában is mentális egészségügyi problémák oka lehet – hozzáadódik, hogy a vidéki területeken élő fiatalok a nagy távolságok miatt kisebb valószínűséggel kérnek egészségügyi ellátást¹⁹;

---

¹⁶ Az Európai Bizottság közleménye, Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé, COM/2021/345 final.

¹⁷ Lásd a 15. lábjegyzetet.

¹⁸ Eurostat (2023). A nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő (NEET) fiatalokra vonatkozó statisztikák nem, életkor és az urbanizáció foka szerint (a NEET-fiatalok aránya), 2023. május.

¹⁹ Az Eurostat 2017. évi regionális évkönyve.

18. bár a mentális egészség kérdése általánosságban minden fiatalt érint az EU-ban, minél hátrányosabb helyzetben van egy fiatal, annál sérülékenyebb. A társadalmi kirekesztés kockázatának kitett vagy kiszolgáltatott helyzetben lévő fiatalokat, így például az etnikai kisebbségekhez tartozókat, az LMBTI-személyeket, a fogyatékossgal élőket, valamint az ifjúsági gondozó intézményekben élő, szülői felügyelet nélküli vagy a szülői felügyelet elvesztése kockázatának kitett vagy a hátrányos társadalmi-gazdasági helyzetben lévő fiatalokat a számos egyéb összetett kihívás mellett a mentális egészségügyi problémák is nagyobb mértékben fenyegetik. A megkülönböztetés és az egyenlőtlenség elszenvedése árt a fiatalok mentális egészségének, különösen akkor, ha többszörös megkülönböztetéssel vagy hátrányokkal néznek szembe. További aggasztó tényező, hogy az iskolákban és egyéb oktatási környezetekben olykor nem szentelnek külön figyelmet a fiatalok e csoportjai társadalmi életének fejlődésére – ami pedig a megfélemlítés táptalaja lehet. A mentális egészség és jóllét támogatása, a szociális-érzelmi készségek fejlesztése a fiatalok és oktatóik, valamint az ifjúságsegítők körében egyaránt, továbbá a megfélemlítés elleni küzdelem – beleértve az internetes megfélemlítést, a szexuális zaklatást és a bántalmazást – rendkívüli jelentőséggel bír;
19. ahhoz, hogy egy állam polgáraiban kialakuljon a – stabilitásának előfeltételét jelentő – közösségérzés, elengedhetetlen egyrészt az olyan megelőző intézkedések bevezetése, amelyek enyhíteni hivatottak a magánnyal, a félelemmel, a szorongással, a védtelenséggel és a bizonytalansággal összefüggő problémákat, amelyekkel szemben a fiatalok különösen kiszolgáltatottak, másrészt pedig a rezilienciát és a jóllétet szolgáló védelmi tényezők előmozdítása, hozzájárulva ezáltal a mindenki számára egyenlő esélyeket kínáló igazságos társadalmak létrehozásához. Emellett alapvető fontosságú, hogy a fiatalok részt vehessenek az olyan politikákkal kapcsolatos döntéshozatalban, amelyek hatással lehetnek a mentális egészségükre, és véleményüket figyelembe vegyék;

20. a Covid19-világjárványnak a fiatalok mentális egészségére gyakorolt hatását és az európai országokban bevezetett szakpolitikai válaszingykedéseket vizsgáló jelentés²⁰ szerint az ifjúsági munka a társadalmi érintkezésre, a tapasztalateserére és az összetartozás érzésének fejlesztésére kínált lehetőségek révén kulcsszerepet játszik a fiatalok mentális egészségének védelmében;

FELKÉRIK A TAGÁLLAMOKAT, HOGY SAJÁT HATÁSKÖREIKEN BELÜL ÉS A MEGFELELŐ SZINTEKEN:

21. javítsák az országukban élő fiatalok élet- és munkakörülményeit, olyan ágazatközi megközelítést alkalmazva, amelynek célja a mentális egészségügyi problémák megelőzése, a fiatalok személyes és szakmai fejlődését gátló strukturális akadályok elhárítása, valamint a társadalmi-gazdasági és pszichológiai jóllétüket támogató környezet kialakítása;
22. egyre több tudományágon átívelő megközelítést alkalmazva és emberközpontú, valamint közösségi alapú megoldások felé elmozdulva segítsék elő a – különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő – fiatalok egyenlőbb és megfizethetőbb hozzáférését a megelőzést, kezelést és ellátást kínáló mentális egészségügyi szolgáltatásokhoz.

---

²⁰ Európai Bizottság – Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség: The impact of the COVID-19 pandemic on the mental health of young people: Policy responses in European countries („A Covid19-világjárvány hatása a fiatalok mentális egészségére: válaszingykedések az európai országokban”), Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2022.

FELKÉRIK A BIZOTTSÁGOT, HOGY A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉNEK MEGFELELŐEN:

23. tartson fenn olyan proaktív megközelítést a mentális egészséggel kapcsolatban, amely több ágazatra kiterjedő, egyszerre megelőző és beavatkozó jellegű perspektívából foglalkozik vele, kiemelt figyelmet fordítva az EU-ban élő – különösen a leginkább kiszolgáltatott helyzetben lévő – fiatalok sajátos helyzetére, és visszailleszkedésüket és társadalmi befogadásukat célozva;
24. mozdítson elő olyan intézkedéseket, amelyek célja a fiatalok mentális egészségének javítása az EU ifjúsági stratégiájával összefüggésben, a mentális egészségügyi problémákra egy sor anyagi és pszichoszociális tényező kombinációjának következményeként tekintve, mely utóbbiak magukban foglalják többek között a gyermekkori negatív tapasztalatokat, a bizonytalanságot, az instabilitást, a társadalmi kohézió, a családi és a társas kapcsolatok hiányát, a jogokhoz és az alapvető szociális szolgáltatásokhoz való egyenlőtlen hozzáférést, az oktatási környezetekben tapasztalt kiszolgáltatottságot, a közösségi média szerepét, a lakhatáshoz való hozzáférést, a vidéki területen élő fiatalok sajátos szükségleteit, valamint általánosságban véve minden olyan kedvezőtlen körülményt, amely gátolja a fiatalokat jogaik teljes körű gyakorlásában;
25. ösztönözze a mentális egészségügyi problémáknak az EU-ban élő fiatalokra gyakorolt hatását vizsgáló tanulmányok készítését. E tanulmányok keretében az életkor mellett a fiatalok életét befolyásoló egyéb fontos tényezők szerint lebontott adatok felhasználását is fontolóra lehet venni. Ezen tanulmányok segítségével jobb iránymutatás nyújtható majd az intézkedésekhez és az erőforrások befektetéséhez. A mentális egészségügyi problémákat jelenleg övező megbélyegzés megszüntetésére irányuló felvilágosító tevékenység keretében ösztönözze e tanulmányok terjesztését, továbbá támogassa a tényeken alapuló legjobb gyakorlatok tagállamok közötti cseréjét a mentális egészség terén.

FELKÉRIK A TAGÁLLAMOKAT ÉS A BIZOTTSÁGOT, HOGY SAJÁT HATÁSKÖREIKEN BELÜL ÉS A MEGFELELŐ SZINTEKEN, A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉNEK MEGFELELŐEN:

26. koordinálják a mentális egészségügyi problémák fiatalok körében való incidenciájának és prevalenciájának csökkentésére irányuló erőfeszítéseket a fiatalok sajátos szükségleteinek és kihívásainak, valamint az általuk javasolt megoldásoknak a meghallgatása, továbbá intézkedések végrehajtása révén;
27. vegyék figyelembe az EU-ban élő fiatalokat érintő mentális egészségügyi problémák előfordulási gyakoriságát a probléma mértékével arányos szakpolitikák kialakításakor, külön hangsúlyt fektetve a megelőző intézkedésekre. Biztosítsák a javasolt intézkedések átfogó és tényeken alapuló voltát, valamint azt, hogy a szakpolitikák kidolgozása összhangban legyen a legfrissebb tudományos eredményekkel, ajánlásokkal, valamint az EU-ban és az egyes tagállamokban a mentális egészséggel kapcsolatban végzett tanulmányokkal;
28. ösztönözzék azokat a fellépéseket, amelyek célja a mentális egészségügyi problémákat övező megbélyegzés megszüntetése, valamint az olyan üzeneteket közvetítő tájékoztató tevékenységet, amelyek arra bátorítják a fiatalokat, hogy vegyenek fel a mentális jóllétük fokozását szolgáló szokásokat, továbbá hogy szenvedésük enyhítése és az öngyilkosságok megelőzése érdekében kérjenek szakembertől segítséget a pszichológiai kockázatok megelőzésére szolgáló struktúrák keretében;
29. segítsék elő a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő fiatalok csoportjait megcélzó, a gyűlöletre, az erőszakra és a bántalmazásra vonatkozó üzenetek felszámolását a médiában, beleértve a közösségi médiát, védve e fiatalok emberi jogait és alapvető szabadságait, és hozzájárulva ezáltal pszichológiai és érzelmi jóllétükhöz;

30. támogassák a mentális egészség átfogó megközelítéséről szóló közleményben²¹ meghatározott 20 kiemelt kezdeményezés és egyéb intézkedések végrehajtását a mentális egészséggel kapcsolatos kihívások uniós és nemzeti szintű kezelése szempontjából kulcsfontosságú területek széles körében, beleértve a fiatalok mentális egészségével kapcsolatos problémák kezelésére vonatkozó iránymutatások készítését és a legjobb gyakorlatok, valamint innovatív megközelítések cseréjét;
31. teremtsenek alkalmat, valamint vegyék megfelelően igénybe a már létező eszközöket, így például az uniós ifjúsági párbeszédet, az Európai Ifjúsági Portált, valamint az Ifjúság Hangja²² nevű platformot arra, hogy a fiatalok felhívhassák a figyelmet azokra a mentális egészségügyi problémákra, amelyeket hangsúlyozni kívánnak, továbbá kifejezhessék véleményüket és aggályaikat mentális egészségükkel és a mentális egészségügyi problémáik kezelésére vonatkozó megközelítésekkel kapcsolatban. Például a fiatalokra szabott és hozzáférhető kommunikáció révén gondoskodjanak arról, hogy a fiatalok tisztában legyenek azzal, hogy fontos szerepet játszanak az elfogadandó intézkedések hatékonyságának és relevanciájának biztosításában;
32. biztosítsák a kiszolgáltatott helyzetben lévő fiatalok képviseletét a mentális egészséggel kapcsolatos közpolitikai programok kialakítása során annak érdekében, hogy azok keretében ne csak azon fiatalok érdekeit tartsák szem előtt, akik könnyebben hozzáférnek az intézményes részvételi csatornákhöz, hanem azokét is, akik számára sokkal nehezebb, hogy érvényre juttassák érdekeiket. Támogassák a kiszolgáltatott helyzetben lévő fiatalok által aggályaik kifejezésére igénybe vehető csatornák népszerűsítését;
33. továbbra is támogassák az ifjúsági munkát annak érdekében, hogy az teljes mértékben betölthesse a fiatalok mentális egészségének védelmében játszott szerepét azáltal, hogy lehetővé teszi a fiatalok számára, hogy részt vegyenek olyan tevékenységekben, amelyek nagyrészt a fiatalok és az ifjúságsegítők közötti kapcsolatokon és bizalmon alapulnak, valamint képessé teszik a fiatalokat arra, hogy érzelmi és pszichológiai nehézségek esetén segítséget kérjenek;

---

²¹ Lásd az 5. lábjegyzetet.

²² Az Európai Bizottság által az ifjúság európai éve keretében 2022-ben létrehozott Ifjúság Hangja egy olyan hangrögzítő platform, amely lehetővé teszi a fiatalok számára észrevételeik, aggályaik és javaslataik megosztását.

34. támogassák az ifjúsági munkát, az ifjúsági szervezeteket és az egyéb érintett szakértőket, illetve érdekelt feleket azon szerepükben, hogy tájékoztatást nyújtanak a fiataloknak, továbbá tegyék számukra lehetővé, hogy minőségi információkat nyújtsanak a fiatalok mentális egészségének és jóllétének erősítésével, valamint szükség esetén a mentális egészségügyi problémák kezelésével kapcsolatban;
35. a digitális jogokról és elvekről szóló európai nyilatkozattal²³ összhangban mozdítsanak elő biztonságosabb és egészségesebb digitális teret a fiatalok számára. Ennek keretében ösztönözzék a média- és információs műveltségre, valamint a közösségi média felelősségteljes használatára irányuló tájékoztatást és képzést, amelyek célja többek között, hogy védelmet nyújtsanak az olyan kockázatokkal szemben, mint az internetes megfélemlítés, a gyűlöletbeszéd, a behálózás és a túlzott képernyőhasználat, valamint hogy védelmet és tájékoztatást nyújtsanak az olyan és ahhoz hasonló termékek agresszív online marketingje tekintetében, mint az egészségtelen élelmiszerek és italok, az alkohol és a dohánytermékek.

---

²³ Európai Parlament, Tanács és Bizottság: Európai nyilatkozat a digitális évtizedben érvényre juttatandó digitális jogokról és elvekről, 2023/C 23/01.

Hivatkozások:

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a mentális egészség átfogó megközelítéséről, COM(2023) 298 final.

Európai Bizottság – Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség: The impact of the COVID-19 pandemic on the mental health of young people: Policy responses in European countries („A Covid19-világjárvány hatása a fiatalok mentális egészségére: válaszingykedések az európai országokban”), Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2022.

Az Európai Bizottság közleménye – Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé, COM/2021/345 final.

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság: Az ifjúság európai évének hosszú távú öröksége: a fiatalok szempontjainak általános érvényesítése és társadalmi szerepvállalásuk növelése, 2022.

Egészségügyi Világszervezet, WHO-tájékoztatók: Mental health: strengthening our response („Mentális egészség: határozottabb válaszlépések”), 2022.

OECD és Európai Unió: Health at a Glance: Europe 2022, State of Health in the EU Cycle („Egészségügyi pillanatkép: Európa, 2022, Egészségügyi helyzet az uniós ciklusban”), OECD Publishing, Párizs, 2022.

Casabianca, E.J., Nurminen, M., Interventions to reduce loneliness among youth („A fiatalok magányosságát enyhítő intézkedések”), az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2022, doi:10.2760/793941, JRC129905.

Caroline Hickman, Elizabeth Marks, Panu Pihkala, Susan Clayton, R Eric Lewandowski, Elouise E Mayall, Britt Wray, Catriona Mellor, Lise van Susteren, Climate anxiety in children and young people and their beliefs about government responses to climate change: a global survey („A gyermekek és fiatalok klímaszorongása és az éghajlatváltozásra adott kormányzati válasszal kapcsolatos gondolataik: globális felmérés”), The Lancet Planetary Health, 5. kötet, 12. szám, 2021. december, e863–e873. o.